

Türkiye’de Kültürel ve Doğal Sembollerin Mekan İlişkisi Nasıldır?

Bir mekânâ ait doğal ve kültürel özellikler o mekânın tanınmasında büyük bir role sahiptir.Ülkemiz bu açıdan oldukça şanslıdır.Gerek doğal güzellikleri, gerek mimari yapıları,gerekse yazılı ve sözlü eserleri ile ülkemiz büyük bir potansiyele sahiptir.Ülkemizin dünyaca ünlü kültürel ve doğal sembollerine;

.....

..... örnek gösterilebilir.

Dünya Mirası Nedir? Unesco’nun Görevleri Nelerdir?

Uluslararası önem taşıyan, bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere denilmektedir.Dünyadaki kültürel miraslar ile ilgili çalışmaları yürüten **Unesco** tarafından yapılan sınıflandırmaya göre kültürel miraslar, somut ve somut olmayan kültürel miraslar olarak ikiye ayrılmıştır.Gelecek nesillere aktarım için korunması gereken tarihî yapı, mekân ve anıtlara denir.

Unesco: Birleşmiş milletler eğitim,bilim ve kültür örgütüdür.Üye ülkeleri vasıtasıyla dünya mirasına sahip çıkmaya ve bu varlıkları korumaya çalışmaktadır.Unesco tarafından oluşturulan Dünya Mirası Listesi'nde Dünya Miras Alanı olarak ilan edilen 1121 miras yer almaktadır. Bunlardan 869’u kültürel, 213’ü doğal ve 39’u karma (doğal ve kültürel) miraslardır. Türkiye’nin bu listede 16’sı kültürel, 2’si karma olmak üzere 18 miras alanı bulunmaktadır.

Somut Olmayan Kültürel Miraslar Nelerdir?

Gelenek ve görenekler, anlatılar, bilgi ve becerilerle beraber bu değerlerle ilgili her türlü araç gereç ile kültürel mekânlar olarak tanımlanır.....

.....

.....gibi uygulamalar somut olmayan kültürel miraslara örnektir.Türkiye’nin bu listede 18 adet varlığı bulunmaktadır.

Coğrafi İşaret Nedir?

Coğrafi işaretler herhangi bir ülke, bölge ya da yöre gibi alanlara has ürünlerin yerelliğini koruyabilmek adına alınan yasal tedbirlerdir.Coğrafi işaret kapsamına alınmış bir ürünün mutlaka en az bir özelliğinin sınırları belirlenmiş bir alandan alınmış olması gerekir.

Coğrafi işaretlere örnek olarak

.....örnek verilebilir.

Menşe Adı: Tüm özellikleri belli bir yere ait olan ve o yer dışında başka bir yerde bulunmayan ürünlerdir.(Eskişehir Lületaşı)

Mahreç İşareti: Üretimi ve işlenmesi gibi süreçlerden en az birinin sınırları belirlenmiş bir alanda gerçekleştirildiği ürünlerdir.(İnegöl Köfte)

Geleneksel Ürün Adı: Menşe adı ve mahreç işareti kapsamına girmeyen ürünler geleneksel ürün adı kapsamına girer.(Lokum baklava,pastırma)

Medjahlik

Unesco Dünya Miras Listesi Türkiye; İstanbul'un Tarihi Alanları ,Divriği Ulucami ve Darüşşifası,Göreme Milli Parkı ve Kapadokya ,Hattuşaş Boğazköy-Çorum ,Nemrut Dağı-Adıyaman ,Letoon Antalya-Muğla ,Pamukkale-Hierapolis,Safranbolu-Karabük,Troya-Çanakkale ,Selimiye Cami-Edirne,Çatalhöyük-Konya ,Bergama-İzmir ,Bursa ve Cumalıkızık ,Diyarbakır Kalesi- Hevsel Bahçeleri ,Efes-İzmir ,Ani Harabeleri-Kars ,Afrodisias-Aydın ,Göbeklitepe-Şanlıurfa

83

Dünya Geçici Miras Listesinde
Kayıtlı Miras Alanı Sayımız

1

Dünya Biyosfer Rezerv Ağında
Kayıtlı Biyosfer Alanı Sayımız

18

Dünya Miras Listesinde Kayıtlı
Miras Alanı Sayımız

Birleşmiş Milletler
Eğitim, Bilim ve Kültür
Kurumu

UNESCO
Türkiye
Milli Komisyonu

18

Dünya Somut Olmayan Kültürel
Miras Listesinde Miras Sayımız

1

Dünya Küresel Jeopark Ağında
Kayıtlı Jeopark Alanı Sayımız

7

Dünya Belleği Kütüğünde
Kayıtlı Belgesel Miras Sayımız

Dünya Biyosfer Rezerv Alanı

UNESCO Dünya Biyosfer Rezervleri Ağı'nda 2020 yılı itibariyle 122 ülkeden 686 Biyosfer Rezervi bulunmaktadır. Türkiye'nin ilk ve tek Biyosfer Rezervi Artvin İli Borçka İlçesi sınırları içerisinde yer alan Camili Biyosfer Rezervidir.

Dünya Küresel Jeopark Alanı

Türkiye'nin ilk ve tek UNESCO Jeoparkı Manisa'da bulunan Kula UNESCO Küresel Jeoparkıdır.

Unesco Yaratıcı Şehirler Programı

Gaziantep,Hatay,Afyonkarahisar (Gastronomi),İstanbul (Tasarım)
Kırşehir (Müzik) ,Kütahya (Zanaat ve Halk Sanatları)

Dünya Belleği Belgesel Miras Listesi

- 1-) Boğaziçi Üniversitesi Gözlem ve Deprem Araştırma Enstitüsü Kandilli Rasathanesi El Yazmaları
- 2-) Boğazköy Hitit Tabletleri
- 3-) İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi İbn-i Sina Yazmaları Koleksiyonu
- 4-) Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi
- 5-) Kültepe Tabletleri
- 6-) Divanü Lügati't-Türk
- 7-) Piri Reis'in Haritası

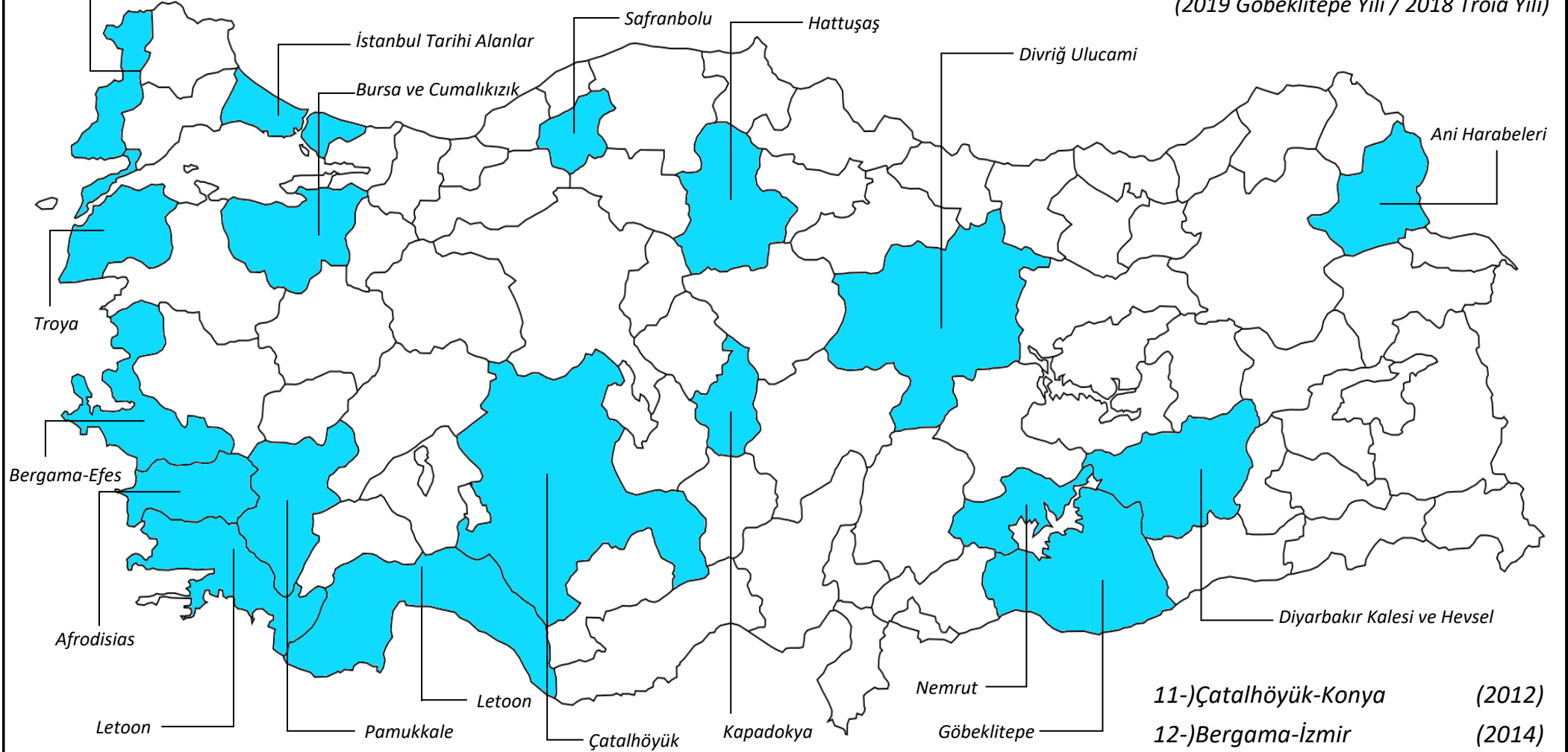
İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesi

- 1-) Meddahlık Geleneği
- 2-) Mevlevi Sema Törenleri
- 3-) Âşıklık Geleneği
- 4-) Karagöz Gölge Oyunu
- 5-) Nevruz
- 6-) Geleneksel Sohbet Toplantıları (Yaren, Barana, Sıra Geceleri)
- 7-) Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah
- 8-) Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali
- 9-) Geleneksel Tören Keşkeği
- 10-) Mesir Macunu Festivali
- 11-) Türk Kahvesi ve Geleneği
- 12-) Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı
- 13-) İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: Lavaş, Jupka, Yufka
- 14-) Geleneksel Çini Sanatı
- 15-) Islık Dili
- 16-) Bahar Bayramı Hıdırellez
- 17-) Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği
- 18-) Geleneksel Türk Okçuluğu

Unesco Miras Listesi Türkiye (2020)

2020 Yılı Turizmde "Patara Yılı" İlan Edilmiştir.
(2019 Göbeklitepe Yılı / 2018 Troia Yılı)

1-)İstanbul'un Tarihi Alanları	(1985)	6-)Letoon-Antalya-Muğla	(1988)	11-)Çatalhöyük-Konya	(2012)
2-)Divriği Ulucami ve Darüşşifası	(1985)	7-)Pamukkale-Hierapolis	(1988)	12-)Bergama-İzmir	(2014)
3-)Göreme Milli Parkı ve Kapadokya	(1985)	8-)Safranbolu-Karabük	(1994)	13-)Bursa ve Cumalıkızık	(2014)
4-)Hattuşaş Boğazköy -Çorum	(1986)	9-)Troya-Çanakkale	(1998)	14-)Diyarbakır Kalesi- Hevsel	(2015)
5-)Nemrut Dağı-Adıyaman	(1987)	10-)Selimiye Cami-Edirne	(2011)	15-)Efes-İzmir	(2015)
				16-)Ani Harabeleri-Kars	(2016)
				17-)Afrodiasias-Aydın	(2017)
				18-)Göbeklitepe-Şanlıurfa	(2018)

Birleşmiş Milletler
Eğitim, Bilim ve Kültür
Kurumu

UNESCO
Türkiye
Millî Komisyonu

Unesco Dünya Miras Alanı Geçici Listede Kayıtlı Miras Alanlarımız:Karain Mağarası (Antalya) 1994 -Urartu ve Osmanlı Eski Yerleşimi Ahlat Mezar Taşları (Bitlis) 2000-Alahan Manastırı (Mersin) 2000-Alanya (Antalya) 2000-Harran ve Şanlıurfa (Şanlıurfa) 2000-İshakpaşa Sarayı (Ağrı) 2000-Konya Selçuklu Başkenti (Konya) 2000-Mardin Kültürel Peyzajı (Mardin) 2000-Selçuklu Kervansarayları Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı 2000-St. Nicholas Kilisesi (Antalya) 2000-St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Tarihi Çevresi (Mersin) 2000-Sümela Manastırı (Trabzon) 2000-Güllük Dağı-Termessos Milli Parkı (Antalya) 2000-Kekova (Antalya) 2000-Likya Uygarlığı Antik Kentleri (Antalya ve Muğla) 2009-Perge Arkeolojik Alanı (Antalya) 2009-Sagalassos Arkeolojik Alanı (Burdur) 2009-Eşrefoğlu Camii (Konya) 2011-Hatay, St.

Pierre Kilisesi (Hatay) 2011-Aizanoi Antik Kenti (Kütahya) 2012-Beçin Ortaçağ Kenti (Muğla) 2012-Birgi Tarihi Kenti (İzmir) 2012-Gordion (Ankara) 2012-Hacı Bektaş Veli Külliyesi (Nevşehir) 2012-Hekatomnos Anıt Mezarı ve Kutsal Alanı (Muğla) 2012-Niğde'nin Tarihi Anıtları (Niğde) 2012-Mamure Kalesi (Mersin) 2012-Odunpazarı Tarihi Kent Merkezi (Eskişehir) 2012-Yesemek Taş Ocağı ve Heykel Atölyesi (Gaziantep) 2012-Zeugma Arkeolojik Alanı (Gaziantep) 2012-Sardes Antik Kenti ve Bintepe Lidya Tümülüsleri (Manisa) 2013-Laodikeia Arkeolojik Alanı (Denizli) 2013-Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Ceneviz Ticaret Yolu'nda Kale ve Sur Yerleşimleri 2013-Tuz Gölü Özel Doğa Koruma Alanı (Ankara-Konya-Aksaray) 2013-Anadolu Selçuklu Medreseleri (Konya, Kayseri, Sivas, Erzurum, Kırşehir) 2014-Anavarza Antik Kenti (Adana) 2014-Kaunos Antik Kenti (Muğla) 2014-Korykos Antik Kenti (Mersin) 2014-Arslantepe Arkeolojik Alanı (Malatya) 2014-Kültepe - Kanesh Arkeolojik Alanı (Kayseri) 2014-Çanakkale ve Gelibolu 1. Dünya Savaşı Alanları (Çanakkale) 2014-Eflatun Pınar: Hitit Kaya Anıtı (Konya) 2014-İznik (Bursa) 2014-Mahmutbey Camii (Kastamonu) 2014-Ahi Evran Türbesi (Kırşehir) 2014-Vespasianus - Titus Tüneli (Hatay) 2014-Zeynel Abidin Camii ve Mor Yakup (St. Jacob) Kilisesi (Mardin) 2014-Yıldız Sarayı Kompleksi (İstanbul) 2015-Akdamar Kilisesi (Van) 2015-Aspendos Antik Kenti Tiyatrosu ve Su Kemerleri (Antalya) 2015-Eshab-ı Kehf Külliyesi (Kahramanmaraş) 2015-Mudurnu Tarihi Ahi Kenti: Ahiliğin Tanıkları (Bolu) 2015-Harşena Dağı ve Pontus Kralları Kaya Mezarları (Amasya) 2015-Dağlık Frigya (Eskişehir, Kütahya, Afyon) 2015-Stratonikeia Antik Kenti (Muğla) 2015-Uzunköprü (Edirne) 2015-İsmail Fakirullah Türbesi ve Işık Kırılma Mekanizması (Siirt) 2015-Bodrum Kalesi (Muğla) 2016-Sivrihisar Ulu Camii (Eskişehir) 2016-Hacı Bayram Camii ve Çevresindeki Tarihi Alanlar (Ankara) 2016-Sultan II. Beyazıd Han Külliyesi (Edirne) 2016-Nuruosmaniye Külliyesi (İstanbul) 2016-Malabadi Köprüsü (Diyarbakır) 2016-Tuşpa/Van Kalesi, Van Tarihi Kenti ve Höyüğü (Van) 2016-Kibyra Antik Kenti (Burdur) 2016-Yivli Minare Camii (Antalya) 2016-Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti (Samsun) 2016-Assos Arkeolojik Alanı (Çanakkale) 2017-Ayvalık Endüstriyel Peyzajı (Balıkesir) 2017-İvriz Kültürel Peyzajı (Konya) 2017-Priene Arkeolojik Alanı (Aydın) 2018-Gaziantep Yeraltı Suyu Yapıları: Livas ve Kasteller (Gaziantep) 2018-Erken Dönem Anadolu Türk Mirası: Danişmend Beyliği Başkenti Niksar (Tokat) 2018-Justinian Köprüsü (Sakarya) 2018-Sarıkaya Roma Hamamı (Yozgat) 2018-Harpur Tarihi Kenti (Elazığ) 2018-Anadolu'daki Ahşap Çatılı ve Ahşap Taşıyıcılı Camiiler (Konya-Eşrefoğlu Camii, Kastamonu-Mahmut Bey Camii, Eskişehir-Sivrihisar Camii, Afyon-Afyon Ulu Camii, Ankara-Arslanhane Camii) 2018-Balıca Mağarası Tabiat Parkı (Tokat) 2019-Beypazarı Tarihi Kenti 2020-İzmir Tarihi Liman Kenti 2020 -Karatepe-Aslantaş Arkeolojik Alanı (Osmaniye) 2020-Koramaz Vadisi (Kayseri) 2020-Zerzevan Kalesi ve Mithraeum (Diyarbakır) 2020

Türkiye'nin Turizm Potansiyeli Nasıldır?

İlman kuşakta yer alan ülkemizde güneşli gün sayısının fazla olması ve ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması nedeniyle kıyı turizmi oldukça gelişmiştir. Yine jeolojik ve jeomorfolojik geçmişin bıraktığı farklı yer şekilleri, doğal su kaynakları, zengin bitki ve hayvan çeşitliliği ile ülkemizin geçmişten günümüze farklı kültürlerle ev sahipliği yapması ülkemizi bir cazibe merkezi haline getirmiştir.

Sağlık ve Termal Turizmi: Ülkemizde Sıcaklığı 20 ile 110 derece arasında değişen ve zengin mineral özellikleri sayesinde tedavi ediciliği yüksek 1.500'ün üzerinde kaplıca vardır. Dünyadan ve Türkiye'den pek çok turist, yılın 12 ayı bu şifalı suların bulunduğu tesisleri ziyaret etmektedir.....

.....termal turizm sahalarınıza örnektir. Özellikle son yıllarda saç ekimi, estetik operasyonlar, diş tedavileri ve diğer tedaviler için bir çok turist ülkemizi ziyaret etmektedir.

Kış Turizmi: Son yıllarda yüksek standartlara sahip kayak ve konaklama tesislerinin sayısı artmaktadır.

.....
.....
Türkiye'nin önemli kayak merkezlerindedir.

Yayla Turizmi: Ülkemizde yayla turizminin en yaygın olduğu yerlerdir. Yayla turizminde dağcılık, atlı doğa gezisi, doğa yürüyüşü, yamaç paraşütü, flora ve faunanın incelenmesi, jeep safari vb. etkinlikler de yapılabilmektedir.

Mağara Turizmi: Türkiye'de yaklaşık 40 bin mağara bulunmaktadır. Ülkemizdeki en uzun mağara, Beyşehir Gölü yakınlarındaki Pınargözü Mağarası'dır (16 km). En derin mağara ise Anamur yakınlarındaki Çukurpınar Düdeni'dir (1.880 m). Anadolu ve yakın doğu tarihi açısından büyük önem taşıyan, yerleşik yaşama geçilmeden önceki döneme ait gibi mağaralar da önemli turizm alanlarıdır.

Golf Turizmi: Türkiye özellikle başta olmak üzere ve gibi illerdeki golf tesisleriyle golf turnuvalarının merkezi konumundadır. (IAGTO) tarafından 2008 yılında Antalya'nın Belek beldesi Avrupa'da "yılın en iyi golf bölgesi" ödülüne layık görülmüştür.

Yat Turizmi: Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması, yat turizmi açısından büyük bir potansiyel oluşturur. Türkiye'nin en donanımlı yat limanları; yer almaktadır.

Dağcılık Turizmi: Dağcılık; dağ yürüyüşü, kamp kurma ve tırmanmayı kapsayan bir spordur. dağları örnek olarak verilebilir.

İnanç Turizmi: Pek çok kültüre ev sahipliği yapan Türkiye’de geçmişten günümüze farklı dinlere ait pek çok ibadethane ve eser bulunmaktadır. Türkiye’de 43 ilde inanç turizmine yönelik olarak değerlendirilecek dini yapılar mevcuttur.

Kongre Turizmi: Her yıl binlerce insan iş ve kongre amacıyla Türkiye’yi ziyaret etmektedir. Bununla birlikte ABD, Orta Doğu ülkeleri, Avrupa ve dünyanın pek çok ülkesine günlük tarifeli seferlerinin oluşu kongre turizminin gelişmesini sağlamıştır. Kongre turizminde

.....illeri ilk üç sırada yer almaktadır.

Kıyı Turizmi : Türkiye’nin üç tarafının denizlerle çevrili oluşu, deniz sezonunun uzun sürmesi, denize girmeye elverişli koy ve körfezlerin çokluğu özellikle Ege ve Akdeniz’de kıyı turizmini geliştirmiştir.
..... her yaz kıyı turizmi için önemli birer merkez olmuştur.

Kültür Turizmi: Ülkemizin sahip olduğu kültürel zenginlikler, turizm için çok önemlidir. Mimari yapısı, tarihi, müzik ve giyim tarzının yanı sıra el sanatları ile yöresel yemekleri dikkat çekici özelliktedir. Son yıllarda yöresel yemek tadımı için ülkemizde bir çok il ziyaretçi akınına uğramaktadır. Özelliklegibi iller mutfaqlarıyla ilgi çekmektedir .

Ülkemiz **av turizmi, hava sporları turizmi, akarsu turizmi, su altı dalış turizmi, kuş gözlemciliği turizmi** gibi alternatiflere de sahiptir.

Türkiye’de Turizmin Gelişimi Nasıldır?

Türkiye’de turizm ile ilgili çalışmalar Cumhuriyet sonrası dönemde ağırlık kazanmıştır. Atatürk’ün teşvikiyle kurulan **Türk Seyyahin Cemiyeti** ile bu çalışmalar resmiyete dökülmüştür. Bu cemiyet ile birlikte turizme dair bazı gelişmeler yaşansa da ülkemizde turizmle ilgili en önemli atılımlar, 1980 sonrasında gerçekleşmiştir.

1982’de “Turizm Teşvik Kanunu” çıkarılmış, 1985 yılında turizm **“kalkınmada özel önem taşıyan sektör”** kapsamına alınmıştır. Bu durum, turizm yatırımlarının artması için bir teşvik olmuştur. Turizm Bakanlığı, 80’li yıllardan günümüze turizmi geliştirmek adına pek çok strateji geliştirmiştir. 2023 Turizm Stratejisi eylem planı en güncelidir.

Türkiye’deki cari açık sorununu çözmek, istihdam yaratmak ve ülkemizin uluslararası platformlarda tanıtımını yapmak için turizm vazgeçilmez bir sektördür. Turizmin dış ticaret açığını karşılama payı, yaklaşık olarak %42’dir.

Turizm, ulaşım yolu şirketleri, kiralama şirketleri, otel ve pansiyon gibi işletmeler, yeme içme ile ilgili işletmeler, alışveriş merkezleri gibi pek çok iş sahasına hizmet eder. Turizm; ülkelerdeki işsizliği ve dış ticaret açığını engelleyen, döviz girdisi sağlayan ve dünya barışına katkıda bulunan çok önemli bir ekonomik faaliyettir.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı’na göre turizm politikaları

2023

dahilinde 2023’te ülkemize gelecek yabancı turist sayısının 50 milyon, yerli turist sayısının 20 milyon olması beklenirken turizm gelirinin 50 milyar dolar, turist başına yapılan harcamanın 1000 dolar olması hedeflenmektedir.

Turistlerin En Fazla Giriş Yaptığı Sınır Kapıları (2019)

İller	Yüzde	Kişi
1-) İstanbul	% 33,08	14.906.663
2-) Antalya	% 32,51	14.650.481
3-) Edirne	% 9,65	4.348.565
4-) Muğla	% 7,15	3.221.738
5-) Artvin	% 5,09	2.292.412

Gelen Yabancıların Kullandıkları Ulaşım Türleri (2019)

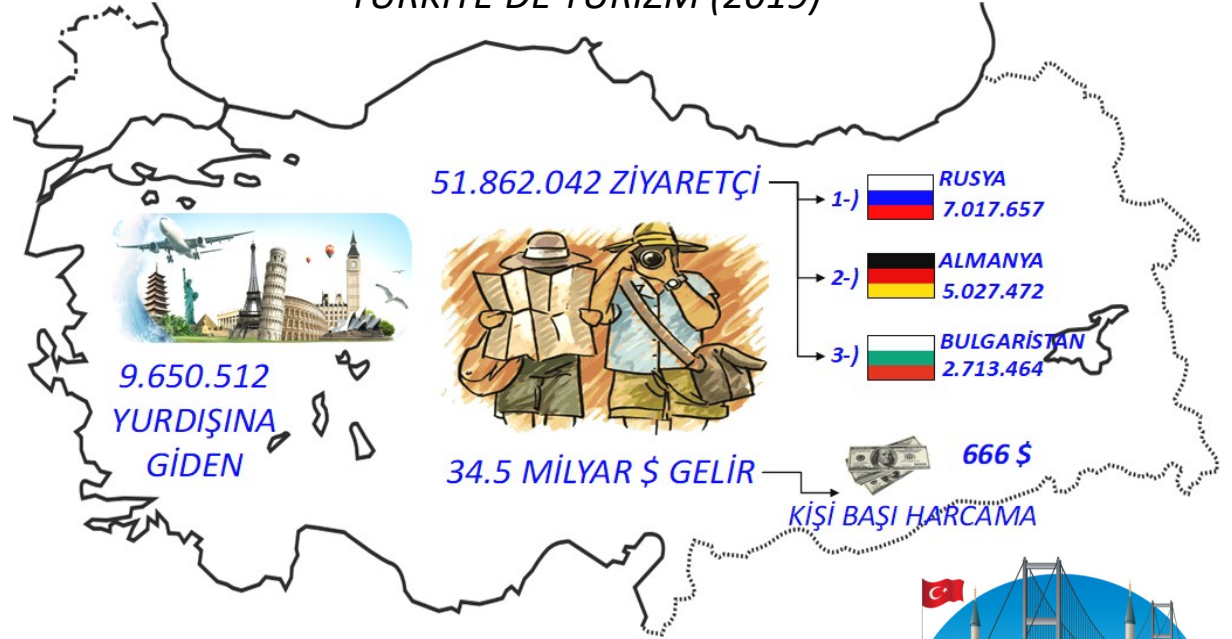
Ulaşım Türü	Yüzde
1-) Havayolu	% 76,67
2-) Karayolu	% 20,28
3-) Denizyolu	% 2,99
4-) Demiryolu	% 0,07

Ziyaretçilerin En Fazla Geceleme Yaptığı İller (2019)

İller	Geceleme
1-) Antalya	94.1 milyon
2-) İstanbul	32.2 milyon
3-) Muğla	14.5 milyon
4-) İzmir	7.2 milyon
5-) Aydın	6.1 milyon

2019 Yılında Türkiye Mavi Bayraklı Plaj Sayısında Dünya'da 3.Sıradadır.
Antalya / 202 Plaj / 5 Marina / 8 Yat
Muğla / 102 Plaj / 7 Marina / 1 Yat

TÜRKİYE'DE TURİZM (2019)**Yıllara Göre Türkiye'de Turizm**

Yıllar	Ziyaretçi Sayısı	Turizm Geliri	Kişi B.Harcama
2019	51.860.042	34.520.333 \$	666 dolar
2018	45.628.673	29.512.926 \$	647 dolar
2017	38.620.346	26.512.926 \$	681 dolar
2016	31.365.330	22.107.440 \$	705 dolar
2015	41.617.530	31.464.777 \$	756 dolar
2014	41.415.070	34.305.904 \$	828 dolar
2013	39.226.226	32.308.991 \$	824 dolar
2012	36.463.921	39.007.003 \$	795 dolar
2011	36.151.328	28.115.694 \$	778 dolar
2010	33.027.943	24.930.996 \$	755 dolar
2009	32.006.149	25.064.481 \$	783 dolar

Dünya Sıralamasında

Yıl	Ziyaretçi	Gelir
2018	6.	15.
2017	8.	15.
2016	10.	17.
2015	6.	12.
2014	6.	12.
2013	6.	12.
2012	6.	12.
2011	6.	10.
2010	7.	9.